

BBP

Het bruto binnenlands sprookje

Om de eurozone redelijk in evenwicht te houden, spraken deelnemende landen ruim twintig jaar geleden een paar regels af over schulden en tekorten. Die afspraken bleken al snel boterzacht. Net als een belangrijke graadmeter voor die afspraken: het bruto binnenlands product.

Het leken op het oog duidelijke spelregels die regeringsleiders in 1992 met elkaar afspraken over de eigen financiën. De staatsschuld en het begrotingstekort mochten ten opzichte van het bruto binnenlands product (bbp) niet hoger zijn dan 60 procent respectievelijk 3 procent.

Grootmachten Frankrijk en Duitsland waren een jaar of tien later de eerste die de afspraken aan hun laars laptten, maar inmiddels voldoet ongeveer de helft van de eurolanden al niet meer aan één of beide eisen.

WAT IS HET?

De regels zijn boterzacht gebleken, de gebruikte maatstaf, bbp, was dat al langer. De Amerikaanse econoom en latere Nobelprijswin-

naar Simon Kuznets bedacht begin jaren dertig deze maatstaf voor de totale geldwaarde van alle in een land geproduceerde goederen en diensten in de periode in één jaar. Hij wilde zo het herstel na de grote depressie in kaart kunnen brengen.

HAKEN EN OGEN

Bij publicatie van zijn model waarschuwde Kuznets al: "Kwantitatieve metingen suggereren, vaak ten onrechte, een precisie en eenvoud in bepaling van het object dat gemeten wordt. Metingen van het bbp vallen ook onder dit soort illusies."

Tachtig jaar later blijkt deze illusie nog steeds voor zoete koek te worden geslikt. Natuurlijk kunnen de rekenaars van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) niet exact bijhouden hoeveel asperges er in Limburg uit de grond zijn gekomen, wat de brutowinst van alle

HET LIJKT EEN ILLUSIE OM EEN GETAL ALS HET BBP TOT TWEE CIJFERS ACHTER DE KOMMA TE PRESENTEREN. HIERVOOR BESTAAT HET WERK VAN DE STATISTICI EENVOUDIGWEG UIT TE VEEL AANNAMES EN GISWERK

kleine bakkertjes op de hoek is en wat de toegevoegde waarde van het hele leger zzp'ers is.

Van duizenden grote bedrijven gebruikt het CBS jaarverslagen als bron, voor alle kleinere bedrijven is het statistiekbureau overgeleverd aan enquêtes, registers en het betere giswerk.

Daar komt nog bij dat de economieën drastisch zijn veranderd sinds Kuznets zijn model uitvond om de omvang van een economie te bepalen. In de meeste westerse landen bedraagt het aandeel van de service sector nu ongeveer 70 procent. In de jaren dertig was de maakindustrie juist dominant. De toegevoegde waarde van de maakindustrie is aanzienlijk makkelijker te berekenen dan die van de dienstensector.

Want hoe meet je de toegevoegde waarde van het werk van po-